

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőncím: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 OKTÓBER 7.

VI. évfolyam

SZERDA

232. szám

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Kéziratokat nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1-50 dinár

Elnyomás egykor és most

— A békeszerződések az alattvalóknak csak államjogi helyzetét változtathatják meg, de a polgárok szellemét nem alakíthatják át. Nem vehetik el ilyenformán a kisebbségektől az ő fajukhoz, anyanyelvükhöz, őseik vallásához való ragaszkodást, szoval azokat a magasabbrendű képességeket, amelyek az emberek lelki egyéniségének lényegét alkotják, mondotta dr. Ugron István, az erdélyi Magyar Párt elnöke a gyakorlati keresztélység stockholmi világkonferenciáján. Mélységesen igaz, grandiozusan egyszerű, őszinte és becsületes szavak ezek, amelyekből ma szinte visszhangzik az erdélyi sajtó. Anyai köntörfalazás, „óvatosság” és bátoriatlan kíséretkezés után ime itt a kisebbségi problémák igazságának lényege. Magyaroknak, szerbnek, németnek, franciának, vagy a világ bármely nációnájának lenni elrendeltetés, kikerülhetetlen sors, amely ellen sem jobbról, sem balról nem lehetséges küzdeni. A fajhoz való tartozást nem csupán az anyanyelvűtől való néha kétségbeesett küzdelem demonstrálja. A magyarhoz ugyanannyira hozzátartozik a magyarsága, mint a feje, a keze, vagy a lába. Az évszázados kisebbségi sorsban élt szerb nemzetnek, amely minden erőszak, elnyomás és kegyetlenkedés dacára is megőrizte minden nemzeti sajátosságát, hagyományait, kulturáját, nyelvét és művészetét, amely az elnyomás századai után nemzeti érzésben és faji öntudatában megerősödött tudta messze céljaiért végig harcolni a világháborút, tudnia kell, hogy a lelkeket nem lehet amputálni. A szerb nép tudja, hogy a szerbből sohasem lehet „német” és a magyarból „szerb”. Pribicevics mentalitása távol áll attól a gondolkodás módtól, amely minden időkben jellemzője volt a valóban demokratikus érzelmű, egyszerűségében romlatlan, fanatikusan szabadságszerető, békés és jóindulatu szerb népnek. A szerb nép, amely élt török elnyomás, bolgár terror és osztrák-magyar impérium alatt, igazat fog adni Ugron István szavainak: *Csak az államjogi helyzet változhatik meg, a faji érzés át nem hasonítható.* Az elmúlt hét év alatt az SHS királyságban magyarság minden lehető módon bebizonyítani igyekezett hűségét és lojalitását az állam iránt. Az állampolgári kötelezettségek becsületes és lekiismeretes teljesítése azonban nem tudta eloszlatni hét év alatt sem azt a bizalmatlanságot, amelyet a mindenkori kormányrendszerek táptalnak a magyarsággal szemben. A nacionalistának nevezett sajtó még ma is fáradhatatlanul izgat az itt kisebbségi sorsba jutott magyarság és németesség ellen, amelyet felelőssé tesz a valamikori magyar imperium kisebbségeket „elnyomó” rendszeréért. A magyar és német polgár hibába igyekszik védeni „azokat a magasabbrendű képességeket, amelyek az ember lelki egyéniségének lényegét adják” — lépten-nyomon kiméltelen ellentétállításra és rendreutasításra talál az a szándék, amely pedig az államhűség keretein belül csupán a nyelv és a fajtság jogát óhajtja védeni. A nacionalista sajtó „retorziót” tüzel és még ártatlan cégtáblákon is kiméltelen hadat üzen a magyar nyelvnek azon a területen, amelyen „elnyomottként élt valamikor a szerb nép”. Vajon igaz-e ez a százszor visszatérő vád? A beogradi „Politika” 1923. aug. 12-én megjelent számában a beo-

gradi egyetem tudós történelemtanára Sztanojević Sztanoje a következőket írta:

„A Vajdaságban alapították meg az egész modern szerb kulturát és közoktatást. Itt rakták le az első szerb nyomda alapjait és itt létesült az első szerb iskola is. Itt alapították meg a szerb tudományt, irodalmat és művészetet ezek minden elágazásával. A szerb nyelvnek (Gyuró Danicsics) a szerb történelemnek (Iarion Rudarac) művelői vajdasági szerbek voltak. Az első nevezetes szerb lírikusok (Jovan Jovanovics, Gyuró Jaksics) az első drámaírók (Jovan Popovics, Gyuró Trifkovic) az első novellisták (B. Sztankovics) szintén valamennyien vajdaságiak. A Vajdaságban született

meg a szerb egyházzónoklat is (Nikafor Grujics, Teofán Zsifkovic). A szerb művészetnek szintén a Vajdaság a bölcsője. Már a XVIII-ik században élt itt egy híres szerb festő, s a modernnek közül Pája Jovanovics és Uros Prédics szintén vajdaságiak, ahogyan azok az első szerb színészek (Mita Ruzsics) és színésznők is. Kornélius Sztankovicsal itt született meg a szerb zene is. A centrum Novisad volt, amelyet a XIX-ik század végéig büszkén nevezünk a szerb Athénnek.”

Sztanojević professzor jobban tudja a történelmet, mint azok, akik a Vojvodinában a magyarság ellen izgatnak. Sztanojević állításait azt igazolják, hogy itt aligha lehetett szó nemzeti elnyomásról. De akkor miért a retorzió?

A KÜLÜGY ÉS HADÜGYMINISZTER A KIRÁLYNÁL

Görögország forradalom előtt

Rádics ma, Pasics holnap érkezik Beogradba — Ostromállapot Görögországban

Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnök egészségi állapota teljesen helyreállt és ezért elhatározta, hogy hazajön. A miniszterelnök holnap délután négy órakor érkezik meg a fővárosba. Megérkezését különösen a vajdasági és délszerbiai radikális képviselők várják nagy érdeklődéssel, mert remélik, hogy egyes miniszterek elleni panaszait meg fogja hallgatni.

Rádics Szepean a horvát parasztpárt vezére megelőzi a miniszterelnököt, amennyiben már ma délután Beogradba érkezik.

Pasics és Rádics megérkezése után a parlamenti élet is megindul.

Ófelsége tegnap délelőtt Nincics Momcsilo külügyminisztert és Trifunovics Dusan hadügyminisztert fogadta kihallgatáson. A ki-

hallgatások a görög eseményekkel állanak összefüggésben.

Görögország ismét forradalmi mozgalmak előtt áll. A közvélemény elégedetlen a Pangalos kormányral és emiatt több helyen véres zavargások törtek ki. A görög kormány tegnap elrendelte az ostromállapotot, ennek ellenére is számos összeütközés történt az elégedetlenek és kormánycsapatok között.

Nincics Momcsilo külügyminiszter kihallgatása után fogadta az újságírókat és kijelentette előttük, hogy a lapok nem hozták pontosan Rádicsnak Genben Macedóniáról elmondott beszédét. Ez valószínűleg annak a következménye, hogy Rádics, aki különben is gyorsan beszélt, ezen beszédét franciául mondta el és így nem értették meg pontosan.

Nem lesz vízvezeték Noviszádon

Tovább pusztul a gázgyár — A közgyűlés radikális többsége elutasította a szűkebb tanács összes javaslatát — A forma a fő és nem a lényeg

Nagy érdeklődés előzte meg a kibővített városi tanács tegnapi közgyűlését, amelyen a vízvezeték munká elvégzésére, a gázgyár üzembehelyezésére és egy kotrógép vásárlására kiírt pályázatok ügyét tették szóvá. A szűkebb városi tanács ugyanis a közgyűlés jóváhagyása nélkül írta ki a pályázatokat, ami ellenkezik a városi szabályrendelettel.

A közgyűlést megelőzőleg a radikális párt tagjai konferenciát tartottak a kistanács-teremben, amelyen elhatározták, hogy a tanács minden javaslatát visszautasítják.

A közgyűlést délután háromnegyed 5 órakor nyitotta meg Lákics Jovan polgármester és azonnal Plavsics Nikola főmérnöknek adta át a szót, aki azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, engedélyezze a szűkebb városi tanács által kiírt pályázatot egy kotrógép beszerzésére.

Ilic Branko dr. nagyon kellemetlennek tartja, hogy a szűkebb tanács a közgyűlés tudta nélkül irt ki pályázatot. Tudtával az államnak sok kotrógépe van és lehetne kölcsön kapni. Forduljon ezért a városi tanács a földművelésügyi miniszterhez és kérjen kölcsön

egy kotrógépet és csak akkor írjon ki pályázatot kotrógép vásárlására ha a földművelésügyi minisztérium nem ad a városnak.

Plavsics Nikola főmérnök kérte a közgyűlést, hagyja jóvá a pályázatot, mert csak úgy lehet megismerni az árakat.

Rajkovic Dragomir a pályázat ellen szólalt fel, mert egy formai árverés csak árt-hatna a városnak mert az ajánlattevők elveszítenék bizalmukat. Lakics polgármesterhelyettes tett még egy kompromisszumos javaslatot, a többség azonban elutasította a tanács javaslatát és dr. Ilicét fogadta el.

A gázgyár üzembehelyezésére is irt ki pályázatot a szűkebb tanács. A főmérnök szerint a gázgyárat üzembe kell helyezni, mert különben elpusztul. Terve szerint 500.—600.000 dinárral üzembe lehetne helyezni a gázgyárat, ha azonban a szuboticihoz hasonlóan hazai szén alkalmazására is alkalmassá akarják tenni, akkor 2 és fél millió dinárba kerülne üzembehelyezése, míg a legmodernebb alapokon való üzembehelyezése 3 millió dinárba kerülne. Véleménye szerint annak, aki üzembehelyezi a

gázgyárat tíz évre bérmentesen kellene bérbéadni.

Klicin Mita: A pályázat nem felel meg a városi szabályrendeletnek, tehát nem lehet jóváhagyni.

A többség elutasította a tanács javaslatát. A vízvezetési és csatornázási munkálatok elkészítésére kiírt pályázatot nem is indokolta meg hosszabban a főmérnök, miután tudta, hogy a közgyűlés azt el fogja utasítani.

Figyelmeztette azonban a tanácsot, hogy nagy hibát követ el, mivel most alkalmas az idő a vízvezeték és csatornázás elkészítésére.

Rajkovics Dragomir szerint először a munkálatok elvégzéséhez szükséges pénzüsszeg fedezéséről kell gondoskodni, csak akkor lehet pályázatot kiírni.

Dr. Popov Milorad közjegyző köszönetét fejezte ki a főmérnöknek, mert foglalkozik ezzel a tervvel. Szerinte nem pályázatot kell kiírni, hanem több külföldi cégtől árajánlatokat kérni, hogy így megtudjuk mennyibe kerül a vízvezeték és csatornázás.

Klicin Mita: Bármilyen nagy fontossága is a vízvezeték és csatornázás, kérdés, hogy elbirjuk-e ezt a nagy megterhelést. Először tudnunk kell, hogy mennyit jövedelmezhet a

vízvezeték és csatornázás. A főmérnök ur a pénzügyi bizottságban kijelentette, hogy a vízvezeték jövedelméből csak a kölcsön kamatait lehet fizetni, a törlesztést pedig máshonnan eredő jövedelemmel. Szerinte most nem alkalmas az idő egy külföldi kölcsön felvételére.

Pasic Nikola főmérnök a zárszóval eljött, kijelentette, hogy a közgyűlés hibás, ha elutasítja a tanács javaslatát. Egyébként azt kívánja a városnak, találjanak egy másik főmérnököt, aki jobban fogja mindezt kidolgozni.

A többség természetesen elutasította a tanács javaslatát és elfogadta Rajkovicsét.

Lákics Jovan polgármester ezután felolvasta az agrárreform minisztérium átiratát, amelyet a város a Pirosi ut mellett levő 130 hold ügyében intézett hozzá. Ezt a földet a város házhelyek részére akarta felparcellázni a novisadi agrárkirendeltség ellenben a dobroljacoknak adta. Ezen határozat ellen fellebbezett a város a minisztériumhoz, amely elutasította a város keresetét. A közgyűlés tegnap elhatározta, hogy az államtanácsához fog fellebbezni a minisztérium eme határozata ellen.

A kijárások utjáról — a rend felé

Fellelegzettek a subotici kereskedők a kereskedelmi ügyosztály főnökváltozása miatt

A Délbácska szerkesztősége a subotici vasuti leplelések ügyében a következő levelet kapta egy subotici kereskedőtől:

Lapjuknak a subotici vasutigazgatóság kereskedelmi ügyosztályában uralkodó állapotokról írott cikke kellemetlen reminiscenciákat elevenített fel bennem. Nem vonom kétségbe b. lapjuk jólétesültségét, hiszen a felsorolt anomáliák annakidején annyira szembeszökők voltak, hogy a Vajdaság kereskedővilága szomoruan látta, miként haladt a kijárások vészes lejtője felé a vasutopolitikában annyira fontos kereskedelmi irányítás.

Annak, hogy reflektálok a b. lapjukban közöltekre, csupán egy oka van és ez az, hogy meg kell cáfolnom azt a megállapítást, amely szerint az 1923—25-ös években a fentnevezett igazgatóság kereskedelmi politikáját a — tájékozatlanság jegyében irányították. Ellenkezően, szomorú tapasztalataim alapján arra a meggyőződésre jutottam, hogy a szakképzettséget elleplezték és mesterségesen terelték holtvágányra az ügyet. Egyéni uzus volt például az, hogy jogos követeléseket önkényesen elutasítottak és „méltányosságból” felajánlották a követelt összeg 50 százalékát.

Szomorú jelenség volt az is, hogy az egynevezett Radó-éra alatt hivatalos órák idején a felek egymásnak adták a kilincset, tápot

adván ezzel annak a hiedelemnek, hogy a subotici igazgatóság kereskedelmi osztálya a busás panamak melegágya.

Most, hogy minden gyökeresen megváltozott, mi kereskedők a rend védelme alatt feledjük a kellemetlen benyomásokat.

Még csak azt a tényt kívánom leszögezni, hogy a subotici vasutigazgatóság kereskedelmi ügyosztályának egyik főtisztviselője, Révész Antal felügyelő, bizalmi állást töltött be éveken keresztül a Tarif subotici szállítás-cégnél. Ezt már csak azért sem nézhettük jó szemmel, mert e működése révén goromba összeférhetlenséget követett el, ugyanakkor, amikor mi jogos követelésünket igen hosszú ideig, számtalanszor sürgettük. Ezért tudott a Tarif oly messzemenő eredményeket elérni, a kereskedelmi ügyosztály pedig nem ért rá a mi ügyünkkel foglalkozni.

Magát a vasutigazgatóságot azzal szeditették el, illetve vezették tévútra az önmaguk által szakembereknek hirdetett urak, hogy önmagukat nélkülözhetetleneknek deklarálták és az igazgatóság ezt készpénznek vette. Mikor végre az igazgatóságot kellőképpen felvilágosították arról, micsoda kártékony működést folytattak ezek az urak, akkor észhez tért és most — hála Istennek — nincs szükség részünkről kilincselésre a subotici vasutigazgatóságnál.

Amikor a kalauz nem ad jegyet

A vasutügyi miniszter szigorú rendelete a kalauzok és a jegyek ellenőrzéséről

Bizonyosan megtörtént már akármelyikünkkel, hogy ha vonaton utaztunk és át kellett szállanunk, de nem volt direkt jegyünk tovább, csak az átszálló állomásig, innen tovább a régi jegy felmutatásával a vonatban a kalauztól akartunk jegyet váltani. A kalauz mindjárt el is vette a pénzt az általunk bemondott rendeltetési állomásig járó utra (a régi jeggyel együtt), de az új jegyet csak ígérte és többé nem jött vissza, mi pedig több — kevesebb kellemetlenségnek voltunk kitéve, mikor leszálltunk és az állomás területéről való távozásakor nem tudtunk jegyet felmutatni. Hogy a tőlünk jegyért beinkasszált pénzzel mi történt, azt sejteni lehet a beogradi vasuti vezérigazgatóságnak most kiadott következő szigorú rendelkezéséből:

A közlekedésügyi miniszter a vasuti vonalakat bejáró ellenőrző közegeitől úgy értesült, hogy a kalauzok, mikor utánfizetési jegyet adnak ki — akármilyen ráfizetés alkalmával —, előbb felveszik az utastól a pénzt és csak utólag adják ki a jegyet.

Ily módon aztán sok visszaélés történt, mert az utasok nagyon gyakran előbb szállnak

le a vonatról, mintsem megkapták volna jegyüket és ezzel lehetővé válik a kalauzoknak, hogy az utánfizetési jegyeken rövidebb távolságot jelöljenek meg, mint amekkorát az utas tényleg leutazott, vagy pedig a kalauz egyáltalán nem is állít ki ilyen jegyet, hanem megtartja magának az egész beszédet vitéldiját; míg az előbbi esetben annak csak egy részét teszi el a maga részére.

Minthogy ilyen esetek nagyon gyakran fordultak elő (mert az utasok nem igen ismerik a vasuti szabályzatot, vagy annak azt a részét, mely rájuk vonatkozik), a kalauzok lelkiismeretlenebb része ilyenformán csinos mellékjövedelemre tett szert és ezt észrevették az ellenőrzők.

Ezért a miniszter a legszigorúbban megtiltja az ilyen eljárást és elrendeli, hogy a kalauzok minden utasnak azonnal tartoznak jegyet adni, mielőtt tőle beszédik az utánfizetési vitéldiját.

Ezt a rendeletet a subotici vasutigazgatóságon tegnap kihirdették az összes érdekelt személyzetnek, különösen a kalauzoknak.

A „Vreme” megállapítja, hogy Európa összes adósainak a figyelme Amerika felé fordul, ahol ezidőszent Franciaország pénzügyminisztere nehéz küzdelmet vívott a washingtoni „Fehér házzal”. A legújabb jelentésekből megállapítható, hogy Caillaux utazása nem járt azzal az eredménnyel, amely Franciaország zilált pénzügyi viszonyain segíthetne, különösen az amerikai sajtó állásfoglalása okozott felháborodást Párisban, mert a francia javaslatról állandóan gunyos hangon emlékezett meg. Franciaország elismerte adósságait Amerikával szemben és ezzel szemben az amerikai kormány az adósságok némi csökkentését határozta el, amellyel Franciaország fizetőképességének arányában törlesztendő, ellenben az ellenőrzés kérdésében a felek semmiféle megállapodásra nem jutottak. Az eddigi kalkulációk szerint Franciaország körülbelül 62 esztendőn át fogja törleszteni amerikai adósságait. A pénzügyminiszter évi 30 millió dollár törlesztést ajánlott az első tíz évre, minden további évre pedig 90 milliót. Amerika ezzel szemben 40 millió dollár törlesztést követelt s utána a fennmaradt adósság után 3 és fél százalék kamatot, ami körülbelül évi 159 millió dollárnak felel meg. A francia proposíció és az amerikai követelés közti differencia tehát körülbelül 3 és fél millió dollárt tett ki, amely különböző miatt a megegyezés nem sok reménnyel kecsegtetett. Csak az utolsó pillanatban sikerült a két tárgyaló fél között megtalálni a megegyezés alapját, amelytől ugyan Franciaország egyáltalán nincsen elragadtatva. Miután most már Anglia, Belgium és Franciaország is létesítettek megállapodást Amerikával, az érdeklődés a kis államok felé fordult, amelyek szintén mint adósok állnak szemben Amerikával. Az Egyesült Államok kormánya e tekintetben már bizalmas értesítést intézett a kis antant államaihoz, amely szerint ezek az államok nem számíthatnak ugyanarra az előzékenységre, amelyet Franciaországgal szemben tanúsítottak. Ez a figyelmeztetés talán abból a feltevésekből indult ki a kis államokhoz, mert ezek lesznek az utolsók, amelyek konkrét javaslatokat terjesztenek majd elő a fizetési kötelezettség módozataira vonatkozólag.

Véleményünk szerint nagyon is érthető, milyen okokból előzte meg a nagy antant a kis antantbeli államokat s elég, ha rámutatunk arra a körülményre, hogy Anglia volt az első, amely az adósok frontját áttörve elsőnek ajánlkozott fel, hogy adósságait rendezze. A kis antant államai tehát nem előzhették meg hatalmasabb szövetségeseit. Ami pedig saját adósságainkat illeti, mindezt az állásponton álltunk, hogy fennálló tartozásunkat feltétlenül rendezni kell. E célból külön bizottságot is alakítottunk, amely talán már november vége felé indul Amerikába, valószínűleg Sztojadinovics pénzügyminiszter személyes vezetésével. Amerika figyelmeztetése tehát, amennyiben államunkra is vonatkozik, egyáltalán nem alkalmas, hogy megnyugvást keltsen a meginduló tárgyalások szempontjából. A diszharmonikus bevezetés nem a legjobb auspicium a jugoszláv delegáció eredményes működése érdekében.

Az „Obzor” a kormány rekonstrukciójával foglalkozva megállapítja, hogy Radics belépése a kormányba már elvben el van döntve, csak annyiban merültek fel nehézségek, hogy a mai kormány jellege megkívánja, hogy a kormány tagjai egyuttal a parlament tagjai is legyenek. Radicsnak tehát legelőször a parlamentbe kell bekerülnie, hogy a kormány tagjai között foglalhasson helyet. Ezt a kérdést is el fogják intézni Pasic visszatérése után, valószínűleg abban a formában, hogy egy erős és biztos Radics-párti kerületben az összes megválasztott képviselők lemondanak a mandátumról, miáltal új választásokat kell kiírni, amelyeken Radicsot fogják beválasztani a parlamentbe.

KISEBBSÉGEK

(—) A sajtókisantant elnöke a romániai kisebbségekről. Mille Constantin a sajtókisantant elnöke a Lupta című bukaresti lapban bírálja azt a brosúrát, amelyet Duca külügyminiszter Románia kisebbségeiről íratott és a népszövetség elé terjesztett.

„A broszúra olvasásakor — írja — azt hinné az ember, hogy a kisebbségek Romániában a boldogság Eldorádjában élnek, ha tehát panaszkodnak, akkor fájdalmaik hármasköréből fakadnak: 1. Panaszkodnak a motivumokból fakadóak ellen, 2. az agrár-reform ellen és 3. a kormány iskolapolitikája ellen. Duca miniszter sorra veszi a három pontot, cáfolja és arra a következtetésre jut, hogy mindazok a panaszok vagy alaptalanok, vagy pedig a közigazgatási visszaéléseket illetően részben érthetőek.

Ami az erdélyi adminisztrációt illeti, beisméri, hogy nem mondható tökéletesnek. A román hatóságok, fejtegeti Duca, sebtében rögtönöztek egy közigazgatási apparátust a magyar helyében, amelynek, mint minden rögtönzésnek, megvannak a hibái. Ezt a hibát — teszi hozzá Duca — beismertük, de a román kormány állhatatos törekvése, hogy napról-napra elvégezze a szükséges módosításokat s tökéletesebbé tegye a közigazgatást, szerinte egyetlen pártatlan szemlélő sem tagadhatja ezt az igazságot.

Mi tagadjuk ezt — folytatta Mille. — Nem áll, hogy ez volna a kormány fő gondja. Száz meg száz tény bizonyítja az ellenkezőjét. Ott van a legújabb tipikus marosvásárhelyi eset. A prefektus egy szép napon közigazgatási rendszabályokat alkalmazott egy magyar újság ellen s ezzel lehetetlenné tette annak fennmaradását. Ez nem jelentene semmit, mert akadhat egy örült prefektus, vagy olyan, aki nem ismeri a törvényeket és az alkotmányt s Szovjetországban hiszi magát, nem pedig az alkotmányos Romániában, amelynek alkotmánya így szól: Az állampolgárok, tekintet nélkül származásukra, nyelvükre és vallásukra, élvezetében vannak az alkotmányos szabadságnak, a tanszabadságnak, sajtószabadságnak, egyesülési és gyülekezési jognak s a törvények által megszabott mindennemű jogoknak és szabadságoknak.

Ismétlem, nem lehet csodálkozni, ha akad egy örült prefektus. Ez másutt is megeshet. De csodálatos, hogy a főhatóságok türik, nem hívják azonnal vissza és nem vonják vissza a prefektus rendeletét sem. Ez a szomorú realitás. Szeretném megkérdezni Duca külügyminisztert, mit szólna, ha ezt az esetet mellékelné az ő broszúrájához. Ha egy pártatlan olvasó, egyfelől az ő broszúrájáról, másfelől az ilyen esetekről tudomást vesz, akkor csak azt mondhatja, hogy Duca külügyminiszter állítása alaptalan. A kormánynak tudomására hozták a történeteket s a kormány hallgat, tür és hallgatásával szentesíti ezeket a törvénytelen tényeket.

A polgár — fejezi be cikkét Mille — ítéletében szimplista. Hiába fogja követelni Duca külügyminiszter, hogy ne általánosítsunk, a mi polgárunk mégis általánosítani fog, főleg, ha még száz és száz hasonló esetet fog olvasni. Ellenségeink könnyűszerrel fognak rámutatni arra, hogy ami Duca külügyminiszter broszúrájában van, az csak szó, s megcáfolja azt a valóságot.

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE!

Mindenszentén gyertyák legolcsóbban Pektónál kaphatók Novi Sad, Ustavska ulica 29. szám.

AZ ÉRDEKES UJSÁG

GRAFOLOGUSA

szerdán délután 2 órától kezdve analizál a „Bácsmegeyi Napló“ főkijában. Délelőtt 8—12-ig és délután 2—7 óráig. 1947 - 1

STATÁRIÁLIS BIRÓSÁG ITÉL RÁKOSIÉK FELETT

Linder Béla fel akarta támasztani a pécsi köztársaságot?

A budapesti kommunisták elleni vizsgálat újabb eredménye — Éhségstrájkot kezdtek a kommunisták

Budapestről jelentik: A Markó-utcai fogházban tegnap érdekes átkönyvelés történt. Weinberger Zoltánt, a letartóztatott kommunisták egyik vezérét ugyanis átkönyvelték az 1921-ben keletkezett bűnügyéhez. Weinberger Zoltán tehát ezentul nem mint vizsgálati fogoly ül a Markó-utcai fogházban, hanem mint 15 évi fegyházbüntetésre jogerősen elítélt egyén. Az Oroszországgal való csereakció során törvénybe iktatták, hogy a magyar bíróságok által jogerősen elítélt egyének büntetésük kitöltését felfüggesztették mindaddig, amíg az illetők önként vissza nem térnek Magyarországra. Weinberger Zoltán vakmerőségének tehát most megadta az árát. Folytatnia kell a tizenöt éves fegyházbüntetésének kitöltését amelyből annak idején a kiadatása előtt 1922-ben még csak néhány hónapot töltött ki. Weinberger ugyanis egyik vezére volt az 1921. őszi leplezett sejtrendszerű kommunisták összeesküvésnek, amelyben Andrics Erzsébet és társai között Weinberger Zoltán is szerepelt.

Rákosi Mátyás letartóztatására vonatkozó ügyészi indítvány valószínűleg csak szerdán készül el. A vizsgálóbíró valószínűleg a hét végén kezdi meg a közel ötven főnyi letartóztatott kommunisták kihallgatását és csak azután dönt a letartóztatottak sorsa fölött.

Az összeesküvés miatt letartóztatott Weinberger Zoltánnak egyik lakásán rejtett helyen fontos iratokat találtak. A lefoglalt iratok sze-

rint Pécs városában és a környékén levő bányavidéken Linder Béla több társával újra dolgozni kezd és a baranyai köztársaság fel-támasztására készítette elő a talajt. Linder kommunistákat küldött Pécsre azzal a feladattal, hogy a munkásság között a mai rendszerrel szemben elégedetlenséget szítsanak és előkészítsék a helyzetet a köztársaság megalakítására.

Az ügyészség lázadás címén fogja perbe Rákosi Mátyást és társait a rögtönítélő bíróság előtt. Miután a kommunisták statáriális bíróság elé kerülnek, a kihallgatásukat nem a vizsgálóbíró fogja eszközölni, hanem Miskolczy ügyész, aki már a legközelebbi napokban maga elé citálja a kommunistákat, elsősorban Rákosi Mátyást. A kihallgatás napokat vesz igénybe, amelyet a statáriális rendelet értelmében minden egyéb mozzanat mellőzésével a bíróság asztalára tesz. A jelek arra mutatnak, hogy Rákosiék ügyében a statáriális tárgyalást két héten belül megtartják.

Az ügyészség fogházába átszállított kommunisták közül többen éhségstrájkot kezdtek. A strájkolók két nap óta semmiféle táplálékot nem hajlandók magukhoz vonni. A fogház vezetőségének eltökélt szándéka, hogy ha a két nap óta strájkolók tovább is vonakodnának enni, akkor mesterséges uton fogják őket táplálni.

ANTISZOCIALIS SZELLEM EGY SZOCIALIS INTÉZMÉNYNÉL

Panaszok a noviszádi munkáspénztár ellen

A munkásszakszervezetek rendkívüli ülésen tiltakoznak a tarthatatlannak ítélt állapotok ellen. Nem utalják ki a táppénzeket

A munkáspénztárak autonómiájának ismeretes felfüggesztése óta a munkásbetegség- és balesetbiztosító pénztárak működése ellen mind sürűbben hangzanak el a legkülönbözőbb panaszok. Az autonómia felfüggesztésével a kinevezési rendszer lépett életbe, amellyel a munkásság igazi képviselői helyett olyan egyének kerültek a munkásbiztosítónál vezetőállásokba, akik elsősorban pártérdeket tartoztak szolgálni, s csak azután az intézményt, s a munkásság érdekeit. A bürokratikus lassúság tulteng az egész vonalon. A köteles gondoskodás régi szempontjai helyett ma „mellék-szempontok“ dominálnak ugyszólván minden munkáspénztárnál, s ma nagyon sok helyen az a munkás, akinek tagsága révén ingyenes kezelésre volna igénye, ha anyagi viszonyai megengedik, magánorvost vesz igénybe. Egyelőre nem akarunk általánosítani, s ezért — konkrét esetek kapcsán — csupán azokkal az anomáliákkal foglalkozunk, amelyek — különösen az utóbbi időben — a noviszádi munkáspénztárnál tapasztalhatók. Ime:

Egy noviszádi nyomdai munkás megbetegszik. Elhívják a munkásbiztosító orvosát, aki kijelenti, hogy egyelőre „semmi különös baj“. A beteg hőmérséklete estére tulhaladja a negyven fokot, később a „semmi különös baj“-ra való tekintet nélkül minden körtünetével kifejlődik egy súlyos mellhártyagyulladás, amely tíz hétig tart. Az első diagnózishoz hasonlóan téved a munkásbiztosító köteles gondoskodása is, amennyiben sem a betegség alatt, sem azóta nem utalták ki a beteg munkást jogszerűen megillető táppénzt.

Operáció után séta le és fel az emeleten

A második eset: Súlyos vakbélgyulladásal megbetegszik egy háztartási alkalmazott. A bejelentés dacára a munkásbiztosító csupán a nyolcadik napon küld ki orvost, aki a beteget azonnal kórházba utalja. Az operáció után még

mindig beteg és legyengülten táppénzért jelentkeznek a „bebiztosított“ alany. Nagynehezen felvászorog a munkásbiztosító palotájának első emeletére, ahonnan bizonyos „akták“ beszerzése miatt a földszintre, onnét a félemeleltre utasítják, majd vizont. Erre — minden különösebb eredmény nélkül — rámegegy egész délelőtt. A tortura délután is, sőt másnap is folytatódik. Az eset már két hetes, a táppénznek azonban még ma is se híre, se hamva...

A harmadik esetben

megbetegszik egy munkás. Szabályszerűen bejelentik, de a munkáspénztár a füle botját se mozgatja. A munkás beteg, nem dolgozik, keresete nincs. A pénztárnak ilyenkor sürgős kötelessége a táppénzt kiutalni. A táppénz azonban nem jön, ellenben jön a jó lsten, aki felruhazza a mezők liliomát is és meggyógyítja a beteget, aki kétheti fekvés után ismét munkába áll, s még ma is várja, hogy a szociális szellemtől keresztül-kasul áthatott munkáspénztár kiutalja táppénzét...

A negyedik eset

A betegség és balesetbiztosításra kötelezettek feleségeinek egy esetben igényük van arra, hogy sürgős szükség esetén (szülésnél) a munkáspénztár orvosa díjtalanul végezze el az operatív beavatkozást. Egy noviszádi munkás felesége néhány nappal ezelőtt nem tudta ennek a rendelkezésnek helyességéről meggyőzni a munkáspénztár kiküldött orvosát, aki kijelentette, hogy az operációt csak mint magánorvos hajlandó végrehajtani — ezer dinár lefizetése ellenében. A szegény munkásasszony azóta tul van a veszélyen és az ezer dináron is.

A pénztár szabályai értelmében a munkaadó csupán az alkalmazott bejelentésére köteles. Ezzel a rendelkezéssel ellentétben a noviszádi munkáspénztár a legkülönbözőbb szövegű „nyomtatványok“ kiállítását követeli a munkaadóktól és ezzel megnehezíti a táppénzek kiutalását, s megakasztja az adminisztrációt.

zavartalanságát. A felsorolt esetek ma már olyan sűrűn ismétlődnek, hogy

a novisadi munkásszakszervezetek ezen a héten rendkívüli ülésen fogják tárgyalni a ma már tarthatatlannak ítélt állapotokat, s érélyes hangon fogják követelni, hogy azokon az összmunkásság, s az intézmény jó hírneve érdekében mielőbb változtassanak.

Ertesülésünk szerint ebben az ügyben a novisadi grafikai munkások szervezete e hét csütörtökjén tart ülést.

Az interparlamentáris konferencia

Washingtonból jelentik: A Braun Adolf német delegátus által az európai hatalmak között megkötendő vámegegyezés ügyében benyújtott határozati javaslat ellen Shirley Benn (Nagybritánia) tiltakozott, minthogy ez a rendszer beavatkozást jelent a népeknek abba a jogába, hogy vámvédelmüket maguk állapítsák meg. Prokopó (finn) külön bizottság kiküldését javasolja azzal a megbízatással, hogy vizsgálja meg az európai államok gazdasági viszonyait és tegyen a vizsgálat eredményéről jelentést. Lindhagen (Svédország) azt javasolta, hogy az Egyesült Államokat hívják fel a nemzetek szövetségébe való belépésre és egyidejűleg intézzenek felhívást a nemzetek szövetségéhez, az egyezségi okmány bizonyos határozmányainak megváltoztatására. A javaslatot elutasították.

Washingtonból jelentik: Dr. Gildermeister birodalmi gyűlési képviselő az interparlamentáris unió gyűlésén hozzászólt Spaer angol tábornoknak, a sorkatonaságtól mentesített zónák ügyében kiküldendő állandó bizottság kebelén belül az a felfogás uralkodik, hogy a versaillesi szerződés 42. cikkelyének határozmányai az önkéntesség, kölcsönösség és egyenlőség elveinek megsértését jelentik. Dr. Gildermeister a betervezett határozati javaslatot pótvajaslattal nyújtott be, amely azt követeli, hogy a katonaságtól mentesített zóna egyenlő arányban terjedjen ki mindkét oldal területére és hogy annak nem szabad egyoldalú megterhelést jelentenie. A német pótvajaslattal továbbá a katonaságtól mentesített zónában felállítandó állandó bizottság ellen fordult. Dr. Gildermeister ismételtén kijelentette hogy Németország kész a tárgyalásokat megindítani abban a tekintetben, hogy a jelenlegi rezsimet külön megállapodással pótolják.

Diáksztrájk Becskereken

Sztrájkolnak a nyolcadikos gimnazisták

Kinos eset történt a velükibecskereki gimnáziumban, amelyről a mai napon hivatalosan a következő részleteket közölték:

Szombaton délelőtt a harmadik és negyedik óra között, amikor a tanulók szüneten voltak, a lépcsőn csengetés után, a szolgálatban lévő tanár észrevette, hogy két tanuló rendetlenül jött fel a lépcsőnkön az első emeletre. Az egyik tanuló már a korábbi szünetkor rendreutasította és mivel a rendetlenkedés megismétlődött, kihívó viselkedéseik miatt Jovánovics Boro tanár hozzájuk lépett és mindkettőt arcul ütötte. Abban a pillanatban Mesterovics Gyura VIII. oszt. tanuló viszonzta az ütést és a tanárra kiáltott: „Tudja-e Ön, hogy VIII-os vagyok. Nincs joga felpofozni engem”. A tanári kar ez ügyben értekezletet tartott, amelyen úgy határozott, hogy Mesterovity Gyurát a főgimnáziumból örökre kizárja. A döntést ma délelőtt kilenc órakor közölték a VIII. osztályal, mire a tanulók elhagyták a termet és sztrájkba léptek.

A diákok ezzel szemben így mindják el az esetet: A tanár első ütése után a tanuló, aki különben szorgalmas és jóra való diák, megjegyezte, hogy „Nincs jogában engem telpofozni, mert VIII-os vagyok”, mire másodsor is arcul ütötte azzal, hogy „mit oktatsz a jogaim felől”. Erre a diák viszonzta az ütést. A tanári kar határozata, a tanulók szerint, elvágta a tanulási

lehetőségét a diák elől, akinek szegénysorsu szülei nem tudják más városban a felszaporodott költségeket viselni. A sztrájkra vonatkozólag kijelentették a diákok, hogy addig nem térnek vissza az iskola padjaiba, amíg a köz-

oktatásügyi minisztérium a kinos ügyben új vizsgálatot el nem rendelt.

Az igazgatóság értesülésünk szerint felhívta a szülőket, hogy fiaikat haladéktalanul küldjék iskolába.

KI SZÖKTEITE MEG KUN BÉLA A KOMMÜN BUKÁSA UTÁN?

Peyer Károly magyar szociálista képviselő elősegítette Kun Béla szökését Magyarországról a kommün után

Budapestről jelentik. Gálóczi Árpád a „Közérdeklő levelek” szerkesztője, annak idején rávilágított arra a szerepre, amelyet Peyer Károly szociálista képviselő a kommunizmus bukása után a népbiztosok szökése körül játszott. Mint ismeretes 1919 augusztus elsején az ujonnan alakult minisztérium tagjai megállapodtak abban, hogy a menekülő népbiztosok és családtagjai részére két különvonatot állítsanak, hogy Királyhidánál a népbiztosok sértetlenül keresztüljussanak. Kun Béla vonatát az osztrák követségi titkár is elkísérte. Károlyi pedig táviratilag utasította Peetersent, a királyhida határőrség parancsnokát arra, hogy a népbiztosok bántalmazás nélkül átmelessenek a határon.

A táviratban utasította Peetersent arra is, hogy Kun Béla és társainak átutazásáról másnap reggel jelentést adjon le. Peyer feljelentésére rágalmozási per indult Gálóczy Árpád ellen, aki azonban a büntető törvényszék a vád alól felmentett, mert megállapították, hogy Peyer Károlyt a népbiztosok szökését illetőleg mulasztások terhelik. A pert illebezés folytán ma tárgyalta a felebezési bíróság Degré tanácsa. Dorogi Kálmán dr. védőbeszéde után a tábla a törvényszék ítéletét jóváhagyta. Az indokolást a tábla megváltoztatta annyiban hogy nemcsak a mulasztást állapította meg Peyer Károly terhére, hanem bizonyítottan vette, hogy a főmagánvádló ténylegesen elősegítette Kun Béla szökését.

Három olasz politikust agyonlőttek

Egy szabadkőműves körirat végzetes következményei

Rómából jelentik: Firenzében tegnap három politikust lőttek le. A párt nélküli lapok a firenzei eseményekről a következő jelentést közlik: Luporino a fascista direktorium tagja auton Bandinelli ismert szabadkőműveshez ment és meghívta jöjjön el a fascista bizottság ülésére és nyilatkozzék egy szabadkőműves köriratról. Bandinelli vonakodott Luporinot követni. A beszélgetés alatt Benziolini, egy másik ismert szabadkőműves jelent meg, aki revolveréből két lövést adott le és Luporinot halálosan, egy

másik fascistát súlyosan megsebesített. A tömeg a gyilkost elfogta, megverte és több revolverlövéllyel leterítette. Az erre következő megtorlás folyamán Conzoliót, az Avanti volt szerkesztőjét súlyosan megsebesítették, kórházba szállították, ahol nem sokkal utóbb meghalt. A hatóságok a rend fenntartására a legszigorubb intézkedéseket tették meg. Ötnél több ember gyülekezését a legszigorubbban betiltották. A rendőrzének sikerült a rendet helyreállítani.

Ingyen viszik a magyarokat Braziliába

Százötven család elindul az amerikai pokolba

Mindenünnen indulnak a jobb megélhetésért a biztos pokolba, a szunyogok, mérges kigyók, fojtólég, a megnemélhetés honába, nem gondolván meg, hogy az itteni akármilyen tengődés is százszor többet ér, mint a biztos pusztulás Délamerikában. A vajdaság magyar népe már alaposan megfogyott a sok kivándorlóval. Nincs itthon munka, vagy nem fizetik meg, mert nincsenek nagybirtokok és sok a felosztott földekről kiszorult munkanélküli gazdasági munkás.

Most már azonban nemcsak a Vajdaság, hanem Szlavónia is nyögi a munkanélküliséget. A *Délbácska* munkatársa kint járt Szlavóniában és az *Orahovicához* tartozó pusztákon a báró Gutmann féle birtokon 150 magyar család panaszkodott, hogy sehogyan se tudnak itt megélni, kifognak vándorolni Braziliába. Arra a hírre, hogy elégedetlenek az emberek, mindjárt jelentek meg közöttük ügynökök és megígérték a földhöz ragadt szegény embernek, hogy *ingyen viszik ki őket a brazilai pusztákra*. Erre aztán már nem tudtak ellenállani a csábításnak és nem lehet őket lebeszélni tervükről.

A kivándorlók mind magyar béresek, akik Somogyból és Zalából származtak ide. Habár még az öregapjuk jött ide a mai Jugoszlávia területére, állampolgároknak mégsem ismerik el őket és ez is hozzájárul elkeseredésükhöz. Beszélünk az ottani magyarokkal. Minden

szavuk csak Brazília. Másról nem is tudnak beszélni, mint Amerikáról, arról a jó és ocsó életéről, amely ott vár rájuk. Kapnak saját földet megművelésre és olyan jó életük lesz — mondják és hiszik — amint sohase volt közöttük senkinek se. Hiába való itt minden lebeszélés, minden magyarázás és felvilágosítás. Jobban hisznek az ügynököknek, mert hiszen azok mindjárt meg is mutatták jóindulatukat irántuk az ingyen jegy adásával, illetve csak ígéré: ével, mert hiszen azt a hajójegyet majd csak beszámítják nekik a munkájukból (ha ugyan tudnak annyit is keresni, amiből megéljenek állati sorban).

És a hétezer holdas orahovici nagy uradalom majd itt marad értelmes, földhöz értő munkások nélkül. Szinte lehetetlen, hogy ne lehetne ezeket az embereket itt marasztalni olyan helyen, ahol megvan a munkaalkalom és csupán arról van szó, hogy emberségesebb megélhetést kapjanak.

Riadó vagy eladó ház

Darányi-telep III. csop. 117-B. A sombori vasut mellett ujonnan épült ház 15 évig adómentes, szabad kézből azonnal eladó. Lakás átvehető. — Bővebbet ugyanott. 1943-1-2

APOLLÓ okt 7—8-án!

Francia vigjáték!

Morin, az orcátlan

(Ce cochon de Morin)

Guy de Maupassant finom pikantériájú vigjátéka 5 felvonásban

Főszereplő: NIKOLA RIMSKI.

Csak felnőtteknek!

HIREK

Szláv költők

Krklec Gusztáv:

Az öröm percei.

És jön a perc
Mikor az ablak alá sötét éj oson,
Halott rózsákat hoz kosarakban.
Röla álmodom:
Valahol messze az éj sötét hullámain
Halott rózsák utaznak...

Halott rózsák,
halott álmaim!

Dermedt, örök partokat sejtek ott
és sötét erős szirteket.
Valahol messze, — talán
E világnak tulsó oldalán.

Ebben a percben minden boldog:
Szoba, tárgy, ablakok és függönyök,
iróasztal és dohány szelence...

Ebben a percben minden boldog.
És én:
E sivár éjemen
Mint végtelenbe nyujtott ágai a fának —
Nem látott hajnal fehér örömeire várnak.

Éjszaka a város utcáin.

Sötét házak szelik a nehéz feketeséget,
Valahol éjjeli madarak jajgatnak;
Öreg ereszek alatt,
Éjjeli madarak, baglyok.

Velem sötét félelem jár,
Velem sápadt kísértetek jönnek,
Velem járadt ködök jönnek,
Holt égi kikötők. —

Oh, hol van most a megvetett halott,
oh, hol van a százszor átkozott,
oh, hol van az asszony
az én holt szerelmem...

A félelem téged újra szül szívemben,
A halál téged új életre kelt bennem,
A halál örökös,
A halál lebeg minden dolog felett.

Gyönyörű halál.

Ford.: Pug.

1925. Október 7. Szerda

Római katolikus: *Jusztini*. Protestáns: *Márk*. Görög keleti: *Simon*. A nap kel 6 óra 4 perckor, nyugszik 17 óra 32 perckor. A hold kel 21 órakor nyugszik 11 óra 27 perckor. Nemzeti Színház: Makszim Crnojevic. Apolló mozi: Morin az orcátlan.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorologiai állomás jelentése). Az erős légnyomás Angliától délkeletre tart. Erős viharok már csak a Baltikumtól keletre van és délkelet felé. Közép- és Délkeleturópában derült, északon elég volt az eső, Norvégiában hó. A hőmérséklet északon esett, különösen nálunk, Középeurópában pedig emelkedett.

Jóslat: Országunkban az időjárás állandó, a szelek gyengék maradnak, felhőzet és köd csak kis részeken lesz, Lyublyanától, Szarajevón át Nis irányában más-hol derős lesz. Eső nem lesz. A hideghullám tartós lesz, de az éjszakai hűvösségek nem lesznek nagyobbak a mostaniaknál.

A budapesti meteorologiai intézet jelentése: Az országban az idő tulnyomóan derült. Száraz és éjjel hűvös. Egyes helyeken a hőmérséklet minimum 3—2 Celsius fokra süllyedt. Időprognózis: Lényeges változás nem várható.

— **Ostromállapot Görögországban.** Athénből jelentik: Egész Görögország területére kihirdették az ostromállapotot. A lapokat előzetes cenzura alá helyezték.

— **Összevonták a Földközi tengeri brit flottát.** Athénből jelentik: A Földközi-tengeri brit flottát, amely negyven egységből és egy kórházhajóból áll, Edina sziget közelében összevonták. A flotta szerdán krétai vizekre hajózik.

— **33.000 tonnás léghajó.** Quincyből jelentik: Ma délelőtt vizre bocsátották az amerikai flotta legnagyobb repülőgép-anyahajóját. A hajó úrtartalma harmincháromezer tonna, 238 méter hosszú, 32 méter széles, 180 lóerős, óránkénti gyorsasága 50 mérföld és 22 repülőgépet bír el.

— **Megtalálták Astarte házát?** Londomból jelentik: Philadelphiában a muzeum igazgatója kábelsürgönyt kapott, amely szerint megtalálták a szentírásban említett Astarte házát, a filiszteusok szentélyét, amelyben Saul király fegyverzetét a Giboa hegységen bekövetkezett halála után a szentély falára akasztották.

— **Október közepén ül össze a román parlament.** Bukarestből jelentik: A hivatalos Moniteur közli, hogy az alkotmányozó nemzetgyűlési október 15-én egybehívják.

— **Kommunista összeesküvést fedeztek fel Romániában.** Bukarestből jelentik: A moldvai Hotin határszéli községben nagyszabású kommunista összeesküvést fedeztek fel, amely siker esetén a két év előtti tatarbunári lázadást is meghaladta volna. Számos lőszer és fegyverraktárt fedeztek fel, és számos letartóztatás történt. A letartóztatottakat Jassyba vitték, többen közülök teljes beismerésben vannak. Vallomásuk szerint Felsőmoldován terveztek a lázadást, amelynek szálai messzire elágaznak. Lefoglaltak több levelet, amelyet Olsenskij orosz városból írt egy orosz tábornok az összeesküvők vezetőihez és részletes utasításokat küldött. Vojnescu sziguranca vezérigazgató a helyszínére utazott, hogy a nyomozást személyesen irányítsa.

— **Francia tisztok sem akarnak Szíriában harcolni.** Párisból jelentik: Mint a radikális Paris Libre jelenti, a Belfortban állomásozó 35. gyalogezred két századosa állítólag vobakodott a frontra indulni, amikor azt a parancsot kapta, hogy hatszáz önkéntessel Szíriába induljon. A két százados mindjárt benyújtotta nyugdíjaztatási kérvényét.

— **Elmegyógyintézetbe kerül Bettauer merénylete.** Bécsből jelentik: A bíróság miután felmentette Rothstockot Bettauer gyilkosát elhatározta, hogy elmegyógyintézetnek utalja át.

— **Egyenranguk között.** Amikor II. József császár a bécsi Prátert a nagy közönség részére is hozzáférhetővé tette és az eddig szigorúan elzárt kapuit a polgárságnak is megnyitotta, a császár környezetében levő arisztokraták felháborodva emlegették, hogy most már nem lehetnek „egyenrangú társaságban”, mert a néppel kell összekeveredniök. Amikor a császárnak hírül vitték a nemesek panaszait, így válaszolt: „Ha én is egyenrangú társasággal akarnék együtt lenni, akkor a kapucinosok sirboltjába kellene leszállanom”. (Ott pihennek t. i. az osztrák császárok).

— **Új megyebeosztás Romániában.** Kolozsvárról jelentik: Az új román közigazgatási törvény értelmében új megyebeosztásokat eszközöltek Romániában. Az erre vonatkozó tervezet tegnap szankcionálta a román király és holnap fog megjelenni a beosztás a hivatalos lapban. Az új beosztás különös nevezetessége, hogy Szatmármegye székhelye az eddigi Nagy-károly helyett Nagybánya lett; Alsófehérmegyében Nagyenyed helyett Gyulafehérvár és Küllömmegyében Dicsőszentmárton helyett Balázsfalva lett a megyei székhely. Több nagyközség rendezett tanácsú várossá lépett elő, így Nagyszalonta is.

— **Meghalt Zichy volt fiumei kormányzó.** Bécsből jelentik, hogy ott Zichy Agost gróf való valószínű belső titkos tanácsos, az aranygyapjas rend tulajdonosa, volt főudvarmester, meghalt. Hetvenhárom éves volt és igen változatos, érdekes életpályájú főúr kö-

tözött el vele az élők sorából. Zichy tárnokmester fia volt, jogtudori szigorlatot tett, majd 1875-ben bátyjával Józseffel nagyobb keleti utazásra indult. Közel egy esztendőig tartó utazás alatt bejárta dél és közép Kinát és Sziámot. 1876-ban Sanghaiból Japánba utazott. Japánban három hónapig időzött, azután visszatért Sanghaiba és Pekingen át a Góbi sivatagba utazott. Utját tevékaravánon folytatta a nagy mongol sivatagon át és közvetlen tanulmányozta a nomád népek életmódját. Miután Szibérián keresztül visszatért Európába, uti élményeiről és tapasztalatairól a Magyar Földrajzi Társaságban több ízben fölolvasást tartott. Önálló munkában foglalkozott ezenkívül Japán és Jáva szigetével. Irodalmi érdemeiért a Magyar Tugományos Akadémia levelezőtagjává választotta. 1878-ban újabb nagyobb utazásra indult Amerikába és ezt az utját a Dominion of Canada című munkájában ismertette. A szempci választókerület országgyűlési képviselőjévé választotta szabadalvú programmal. Tagja volt a pénzügyi bizottságnak és élénk szerepet vitt a politikai életben. 1883-ban Fiume kormányzójává nevezték ki, és afférendi házban a főméltóság egyik tagja lett. Kilenc évi kormányzói működése után leköszönt. Sok éven át a delegáció elnöke volt, majd később udvarnagyi első Ferencz József mellett. Akinek teljes bizalmát élvezte. Holttestének beszentelését szerdán Bécsben végzik, és onnan Jugoszláviában levő Belatincre szállítják, és ott fogják a felesége mellé eltemetni.

— **Hangversenytermet épít a szubotica Népkör.** A szubotica Népkör, amely évtizedek óta otthona a magyar kultúra ápolásának, nemrégben egy hangversenyterem építését határozta el. A munkálatok ma már annyira előrehaladtak, hogy a kör vezetősége október hó 10-én már megtarthatja az új terem bokréta-ünnepélyét is. Az ünnepélyt társasvacsorával kötik egybe. A Népkör vezetősége a „Délbácska” utján kéri fel részvételre a novisadi magyar egyesületeket, amelyeknek küldöttjei Guba Józsefnél (Novisad Lövész u. 10) vagy a „Délbácska” szerkesztőségében jelentkezhetnek.

— **Dr. Gregorek János** száj- és fogbetegségek specialistája, a gráci és berlini klinikákon képesítve, rendelését Novisadon, Kralja Petra ulica 28. I. emelet (azelőtt Blaskó Ede fogműterme) megkezdte.

— **Baleset.** Sijerac György 18 éves kamenicai lakos vasárnap délután nagy mennyiségű hordóra való karikát vitt, a kamenicai úton megbollott egy kőben elesett és baloldalon súlyosan megsebesült az éles karikáktól. Beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették.

— **Szabászati tanfolyam.** Az Ipar és Kereskedelemügyi minisztérium jóváhagyásával a Dobrotvorna Zadruga Srpkinja Novosadkinja szerb nőegylet igazgatása alatt, *felsőruha és fehérnemű szabás varrás esti tanfolyam nyílik*. Beiratkozni lehet mindennap. 8—12 d. e. és 5—7 d. u. Zsitni trg. 20 Drzsavna. Zsenska Zanatlijska skola.

— **Hamis igazolvánnyal igazolta magát.** Obradovics detektív tegnap délután gyanús külsejű egyént látott meg az utcán. Felszólította, hogy igazolja magát. A megszólitott egy Szerlics Iván szelistyei lakos nevére szóló igazolványt mutatott fel, amely azonban szemmel láthatóan hamis volt. Obradovics detektív a rendőrségre kísérte Szerlics Ivánt, aki azt mondta, hogy egy társa keresésére jár Novisadra. A rendőrség azt hiszi, hogy Szerlics Iván személyében zsebmetszőt fogott el és ezért most multja után kutat s mig ezt nem állapítja meg, őrizetben tartja.

— **Elfogták Savanyu Jóska bandájának utolsó tagját.** Kaposvárról jelentik: Érdemes multu öregember került a kaposvári ügyészség fogházába. Egy kocsmáros feljelentésére letartóztatták az öreg Pethő Mihályt két-százötvenezer korona ellopása miatt. Kaposvárott megállapították, hogy az öreg Pethő, aki ezuttal kisebb lopás miatt került a bíróság kezére nem más, mint a hírhedt Liliom Peti, a dunántuli híres rablóvezér Savanyu Jóskának utolsó életbenlevő embere. Az öreg Pethő, aki valamikor hármass gyilkosságért kötéli halálra ítélték, s a tábla azonban nyolc évi fegyházra

szállította le az ítéletet, majd postakocsi kirablásért is lecsukták, eddig összesen huszonöt évet töltött fegyházban, most öreg korára sem tudott megjavulni és az újabb lopásért ösz fejjel most kezdi meg fogházi életének második negyedszázadát.

— **A hajóskapitány merénylője a rendőrségen.** Megirtuk a múlt évben, hogy Spiro Safranec matróz egy dunai hajón rátámadt Hrszkovics kapitányra, akit emiatt a bíróság el is ítél, büntetése kitöltése után pedig rendőri felügyelet alá helyezte. Miután Spiro Safranec nem novisadi, a rendőrség Beogradba toloncolta. Beogradból most visszaküldték Novisadra, ahol a rendőrség felügyelet alá helyezte.

— **A római zarándokok figyelmébe.** Dr. Resch Ignác vezetése alatt a zarándoklat f. hó 12-én este 7 órakor indul Szuboticáról Rómába. Csatlakozni lehet Sombor—Gombos közt is. Ha valaki így csatlakozik az váltása meg a jegyét Rakekig, jugoszláv határállomásig. Ezt azután a vezetőség elszámolja. Legtanácsosabb azonban Szuboticáig utazni s innen együttesen indulni.

— **Orvosi hír.** Dr. Brezovszky Nándor sebészorvos szabadságáról visszatért és rendeléseit újból megkezdte szanatóriumában.

— **Fát kapnak a vasutasok.** Október elsejétől kezdve a beográdi vasutas beszerzési szövetkezet fiókot létesített a szubotici vasutagazgatóság területére Szuboticán, egyelőre a vasutasoknak csak faellátására. A fát október 1-étől fogva bocsátják a vasutasok rendelkezésére, még pedig úgy, hogy a nők 54, a nőtlen pedig 27 métermázsát kapnak, tekintet nélkül a rangra. A fa elsőrendű száraz bükkhasáb. Szuboticán köbméterekben és métermázsaszámra is lehet igényt bejelenteni, még pedig egy köbméter 130 dinár, métermázsája pedig 30 dinár. Vidéki vasutasok — Suboticán kívül, akár Noviszadon is — csak sulyra kaphatják a fát. — Ugyanekkor arról értesülünk, hogy Szuboticán a többi állami tisztviselők beszerzési szövetkezete felszámol, mert a beográdi központ nem tud részére semmit se, de különösen fát nem, szerezni kedvezményes áron.

— **A dunai expresshajójaratok beszüntetése.** Budapestről jelentik: Az Első Magyar Dunagőzhajózási Társulat a Bécs—Budapest—Beograd—Lon—Giorgió közötti express hajójaratot a folyó évre a Bécsből Budapest Beogradon át Giorgióba f. hó 11-én, a Giorgióból Beogradon Budapestre át Bécsbe f. hó 17-én induló utolsó menettel beszünteti.

— **Marokkói hírek.** Párisból jelentik: A minisztertanács Steeget kinevezte Marokkó főrezidensévé. Fezből megerősítik azt a hírt, hogy a spanyolok Svahit elfoglalták.

— **A népszövetség munkája.** Genfből jelentik: A népszövetség bizottságaira és a népszövetséggel kapcsolatos különféle szervekre október hó folyamán is elég munka vár. Az állandó nemzetközi bíróság október 22-én közgyűlést tart, amelyen megvizsgálja a népszövetségi tanács feliratát, amelyben véleményt kér az iraki ügyben felmerült két kérdésben. Időközben a mossuli kérdésben kiküldött bizottság tovább folytatja munkáját. Tegnap ült össze Párisban a szellemi együttműködést tárgyaló bizottság is. Október 8-án ül össze ötödik ülészakára a nemzetközi egészségügyi bizottság és végül ugyancsak október 8-án ül össze Hágában az ipari tulajdonjogok egyezményes biztosítását tárgyaló bizottság is.

— **Budapestben betiltottak egy szabdkörmives lapot.** Budapestről jelentik: Az idén lépett harmincötödik évfolyamába a „Kelet”, a legrégebb magyar szabdkörmives lap. Ma a sajtófőnökség hivatalosan értesítette Kerecsényi Jánost, hogy az októberi szám már nem jelenhet meg.

Győződjön meg róla, hogy a legjobban fedezheti **D. D. za Eksploataciju Drva-nál**, Novisad. Telefon 455. A Strand mellett.

Hirdessen a Délbácskában

A jubileumok után

Többnapos, vagy sokféle eseményekben gazdag ünnepek sikerének elbírálásánál nem csekély szerepe van annak a körülménynek, hogy az egymásra torló izgalmas elmulásával milyen az eseményekről lesűrődő összbenyomás. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy hosszú évek nehéz küzdelmei után a jubileumok ritka ünnepeire összeszedelődött novisadi sport hosszú évekig, talán a legközelebbi jubileumig el nem muló kedves emlékeket eredményeztek.

Sok éjszakának görnyedése pergett itt le félóra alatt, hosszú hetek verejtékes munkáját dicsérte egy-egy ötperces taps. — De a félóra sikere és az ötperces taps visszhangja hosszú-hosszú éveken visszacseng majd azoknak a lelkében, akik ezeknek a jubiláris ünnepeknek szemtanúi voltak.

A rendezők nagy feladat előtt állottak,

Az atlétikai versenyek ifjúsági eredményei. A vasárnap lezajlott jubiláris atlétikai versenyek eredményei között az ifjúsági eredmények első helyre kíváncsoznak, annál is inkább, mert az országos rekordot is meghaladó eredmények a novisadi ifjak nevéhez fűződnek. A versenyek hőse Brezovszky a NAK kitűnő ifjúsági atlétája, aki ha a sport iránti szeretetét továbbra is megtartja, rövidesen az ország legjobbjaian is méltó ellenfelévé válik. A 60 méteres síkfutásban elért 7.4 másodperces eredménye az eddigi legjobb országos eredmény. A versenyt Derner és Pelikán klubtársaival szemben nyerte meg. Ugyancsak ő győzött a 100 méteres futásban is 12.3 másodperccel. A második Pelikán (NAK), a harmadik Jovanovics (Soko) lett. A 800 méteres junior síkfutást Jovanovics (Soko) nyerte 2.21 perc alatt Majoros és Pelikán (NAK) ellen.

Stafétafutás 3440 futóval. Budapestre tegnap délután rendezték meg a névtelen hősök kegyeleti stafétafutását. A staféta utvonala a város legforgalmasabb utain vezetett keresztül. A cél a Ludovika kertjében levő hősök emlékszóbra, amelyre a beérkezés sorrendjében a staféták utolsó futói koszorút helyeztek.

mert jubileumi sportünnepet aligha rendezett közülük egy is. De megállták a helyüket, mert a felkészültség és rend jele ott volt a sokféle ágazó ünnepek minden megnyilvánulásán.

Talán az atlétikai verseny sikerének kell a legjobban örüinünk. Hosszu évek tespedő szünetelése után hirtelen kirukkol itt egy gárda és a salakban meg a rendezésben is olyat produkál, amelyet senki remélni nem mert. Nem kell nagy jóstehetség annak a megállapításához, hogy egy célirányosan átsportolt téli szezon, néhány heti szabadtéri tréning egy-két verseny és Novisad atlétái ott lesznek az ország legjobbjai között.

A nagy riválisok régi haragosok találkozását mosolygó szeretettel vonta be a jubileumok ünnepi virágillata.

Akik itt ünneplő szívvel egymásra mosolyogtak, hosszú évekre elfeledtek haragudni.

A versenyre 172 staféta nevezett, összesen 3440 futóval.

A hatalmas tömegeket megmozgató látványosságot óriási érdeklődés előzte meg. A közönség százazrekre menő tömegekben lepte el a staféta kijelölt utvonala. Pontban négy órakor ágyulövésre indultak el az első futók. A Ludovika kertjében levő névtelen hősök emlékszóbránál a társadalmi és katonai előkelőségek hatalmas tömege várta a futók beérkezését.

Elsőnek Somfai István a MAC világhírű atlétája szakította el a célszalagot. Kezében babékoszoru volt, amelyet elsőnek helyezett a szobor talapzatára. Utána Muskáth MTK, majd Hajdu FTC, Fluck BBTE érkezett be. Azután a csendőrség BEAC és az MTE futója következett. Az MTE koszoruját Ripszám Henrik a hetven éves veterán bajnok tette le a szoborra. Másodpercenként érkezett be a 172 staféta többi utolsó tagja. A verseny után József királyi herceg adta át az örökös vándordíjat a MAC-nak és a bronz emléklapetteket a többi győztesnek.

5. számú sportrejtvény: A „Délbácska” holnapi számában.

— **A magyar bor és buza külföldre szállítása.** Budapestről jelentik: Bartha Ernő a földművelésügyi minisztérium kereskedelmi osztályának vezetője, a svajci határon egy tételben ötezer vagon búzát helyezett el, amelynek leszállítására a közeli napokban sor kerül. Most arról is érkezett feltétlenül megbízható jelentés, hogy Olaszországból is megérkezett az első ezer vagon leszállítására szóló megbízás. Ennek lebonyolítása a Triesztben erre célra felállított szervezetek útján történik. Az eddigi értesülések szerint mintegy tizezer vagonra rug az a mennyiség, amelyet Olaszország Magyarországtól megvásárol. Igen nagyjelentőségű eredményt ért el Magyarországban a bor értékesítését illetően is, amennyiben Svájc ötvenezer hektoliter tokaji bort vásárolt meg. Lengyelország a közeli napokban megkezdte a százezer hektoliter megvásárolt bor kiszállítását. A magyar gazdasági élet szempontjából ezek az eladások minden körülmények között jó hatást fognak kiváltani, és a földművelésügyi kormány hozzáértő munkáját dicsérik.

— **Az SHS—lengyel kereskedelmi kapcsolat kifejlesztése.** Varsóból jelentik:

Az SHS. ipar- és kereskedelmi miniszter Lukaszik Braniszláv varsói gyárost, a varsói SHS. kereskedelmi iroda vezetőjévé nevezte ki. Az irodának az a célja, hogy előmozdítsa Jugoszlávia és Lengyelország kereskedelmi kapcsolatainak kifejlesztését.

— **A francia—német kereskedelmi tárgyalás.** Párisból jelentik: A lapok értesülése szerint Chaumet kereskedelmi miniszter a német kormánytól tegnap a kereskedelmi szerződési tárgyalások újból való megkezdése érdekében újabb javaslatokat kapott.

A marokkói front

Állítólag sikeresen nyomulnak előre a francia csapatok

Párisból jelentik a „Matinnek”: A francia csapatok Aigirtól negyvenöt kilométer távolságban, a spanyol hadseregtől pedig, amely feléjük közeledik, körülbelül tizennyolc kilométernyire állanak. A két hadseregnek Abd el Krim hadseregének bekerítésére irányuló kooperációja kedvezően folytatódik. A francia arcvonalra jelentékeny mennyiségű hadianyagot küldtek, főképpen messzehordó ágyukat, melyeknek lőtávolsága tizennyolc kilométer és könnyű repülőgépeket, amelyek minden területen le tudnak szállani.

Olvassa a Délbácskát!

LEGUJABB

A locarno-i konferencia

Párisból jelentik: A külügyminisztériumban optimista a hangulat és sok jót várnak a lucarno-i konferenciától. Egy magasrangú személység a konferenciáról úgy nyilatkozott, hogy még soha nemzetközi tárgyalásra annyi jó indulattal nem mentek az összes résztvevők, mint most Lucarnoba. Párisi politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a moszkvai kormány amerikai mintára megfigyelőket küld a biztonsi konferenciára. Erről a francia külügyminisztériumban semmit sem tudnak. A ma reggeli sajtó a legvérmesebb reménységgel ír a paktumtárgyalások első napjáról.

Lucarnoból jelentik: A konferencia ma délelőtti ülését Stressemann gyengélkedése miatt halasztották el. Stressemann rosszulléte, amely az éghajlati viszonyokra vezethető vissza, holnapra valószínűleg megszűnik.

Bernből jelentik: A szövetségi elnök üdvözlő táviratot küldött a lucarno-i értekezlethez. A táviratban annak az óhájának ad kifejezést, hogy az értekezlet eredménye Európát és a világot közelebb hozza a béke és a jólét új korszakához.

Párisból jelentik: Megerősítést nyert az a hír, hogy Mussolini négy vagy öt nap múlva egy napi tartózkodásra Lucarnoba érkezik.

Prágából jelentik: Dr. Benes külügyminiszter ma délelőtti Lucarnoba utazott. Bucsztatására a pályaudvaron a hivatalos személyeken kívül Dr. Koch prágai német követ is megjelent.

Diplomáciai konfliktus

Olaszország és Ausztria között

Rómából jelentik: A „Messagero“ című lap az Ellenbogen képviselő beszéde miatt Olaszország és Ausztria között kirojt diplomáciai bonyodalommal kapcsolatosan a következőket írja: Ausztriának speciális okai vannak arra, hogy hogy nagyrabecsüléssel és hálával viseltessék Olaszország irányában, mivel az olasz kormány elősegítette Ausztria gazdasági újjáépítését. Az osztrák kormány bizonyára eleget fog tenni az olasz kormány óhajtásának és az olasz kormányhoz intézendő jegyzékében felháborodásának fog kifejezést adni Ellenbogen beszéde miatt.

MŰVÉSZET

Vannak-e képvásárlók Novisadon?

Magyari mesternek a novisaei Wagner-palota rózsatermében kiállított gyönyörű tengeri képeiben naponkint az érdeklődők egész tömege gyönyörködik, de dacára a minimalisra szabott áraknak, Novisad mecenásai alig mutatnak kedvet a vásárláshoz. Magyari képei a maguk nemében egyedülállóak, s bár összes kritikusaik egybehangzó véleménye szerint a tenger leghivatottabb festője, a Vojvodina művészetének természetesen centrumában nem akad annyi képvásárló, amely egy szerény anyagi sikerre pályázó, vérbeli művész ambícióit kielégíthetné. Sajnálkozással, egyben csodálkozással kell megállapítanunk, hogy a művészettel költekező nagy vagyonok városában negyven, ihletett művész által alkotott kép közül tíznek se akad vásárlója akkor, amikor a horvát főváros közönsége napok alatt kapkodta szét az Umetnicski Szalonban bemutatott tárlat egész anyagát.

Pályaudvarokon mindig követelje a „Délbácska-t“

TÖZSDE

Okt. 6	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.20	—	—	177.25
Zürich	—	1089.50	1090.—	1928.50
Newyork	518.75	56.45	56.47	—
London	25.11	273.55	273.75	484.1/8
Páris	23.95	262.—	263.50	462.—
Milano	20.85	227.—	227.50	402.—
Prága	15.365	167.50	168.59	296.25
Berlin	—	1346.—	1347.—	2380.—
Budapest	72.60	792.—	794.—	14.—
Brüsszel	23.25	—	—	447.—
Bécs	—	795.—	797.75	14.1/8
Bukarest	2.55	—	—	48.3/8
Amsterdam	—	2272.—	—	4019.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 október 6, 5 óra

Bécs	797.—	Prága	167.55
Páris	262.—	Zürich	1090.—
Milano	227.50	London	273.50
Newyork	56.40	Budapest	—

Irányzat: mind pénz, —

Zagrebi tőzsde

1925 október 6, 5 óra

Bécs	798.—	Prága	167.5/8
Páris	262.—	Zürich	1090.50
Milano	227.50	London	273.5/8
Newyork	56.46	Budapest	—

Irányzat: mind áru, csendes

Chicagoi terménytőzsde

1925 október 6, 10 óra

Buza	Tengeri		
December	137.7/8	December	77.50
május 1926	139.—	május 1926	82.1/8
Julius	—	Julius	—

Irányzat: buza bizonytalan, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 október 6. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d.k.	kereslet 240
bácskai 77, 2 lo.	kötés 240.—, 200 mm

Tengeri

bácskai uj, X. d.k.	kötés 105.—, 100 mm
---------------------	---------------------

Buzaliszt

bácskai nullás gg. d.k.	kötés 400.—, 150 mm
bácskai nullás g. d.k.	kötés 400.—, 100 mm
bácskai 2. sz. kenyér d.k.	kötés 350.—, 100 mm
bácskai 5. sz. kenyér d.k.	kötés 300.—, 100 mm

Irányzat: lanyha

Novisadi értéktőzsde

1925 október 6. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények

1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 79.—, kínálat 82.—, kötés —, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárszönyvainak rendezésére kereslet —, kínálat —, kötés —.

Állami sorsjegyek

2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 340.—, kínálat 347.—, kötés —, 1888. évi nyeremény sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —, kínálat —, 2 százalékos sorsjegykölcsön új szelvényekkel kereslet —, kínálat —.

Részvények

Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz részvénytársaság kereslet —, kínálat 80. Iparbank kereslet 130.—, kínálat 137.—, kötés —.

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás. Legujabb függöny, stor s fehérnemű minták

Küldje be előfizetését!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátraékban levő előfizetőinket és viszontlátásunkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel „Délbácska“ kiadóhivatala.

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetések csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska“ kiadóhivatala.

A DUNA VIZÁLLÁSA

Október 1-én reggel	—	—	258
Október 2-án	—	—	253
Október 3-án	—	—	251
Október 4-én	—	—	246
Október 5-én	—	—	240

Szerkesztésért felel: TOMÁN SANDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA“ lapkiadóvállalat

Nyilt-tér*)

NYILATKOZAT

A „Vajdaság“ mai számában tudatosan elferdítve írta meg érdemes szerkesztőjének velem való peréről szóló tudósítását. Anélkül, hogy a cikk minden apró valótlanására külön időt pocskolnék, kijelentem, hogy a járásbíró-ságnál dr. Popovics Dusan és dr. Nedeljkovics Gyurica ügyvédek, nemkülönben a bíró ismételt arra kértek, hogy járuljak hozzá a békés elintézéshez és teljesítem Hesslein azon kívánságát és jelentsem ki, hogy — ő tisztességes ember. Ezt a kívánságot a leghatározottabban megtagadtam. Meg kell várni a per kimenetelét, amelyről énnekem van legkevesebb okom tartani.

Mayor József.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

FARKAS és DÜRBECK

könyvnyomdai műintézete
Novisad, Željeznička ulica 30.

VÁLLAL:

Napilapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésesebben és olcsó árakon.

TELEFON: 488. SZÁM.

Építészek figyelmébe!

Áthányó rosták, rabitz szövetek és fonatok, tüskés drót, mindenféle kerítés fonat, díszes kerítések, rácsok, vasszerkezetek, vasablakok a legelőnyösebben

KRAMER TESTVÉREK

sodronyárú és vasszerkezeti gyárában

Novi Sad, Mali Liman, szerezhető be.

APRÓ HIRDETÉSEK

ABLAKÜVEG minden méret és mennyiségben legolcsóbban kapható Andrija Martinkónál, Sararikova ulica 2., szemben a zsidó templommal.
1831-1-12

FEHÉRNEMŰ VARRÓ-NÓT keres Klein Margit előnyomda és kézimunka-üzlete, Kralja Petra 28.
1950-1

"PUTNIK" iroda Novisad, Kralja Aleksandra 20. keres egy tisztviselőt vagy tisztviselőnőt, aki szerbül, németül és magyarul beszél. Tudnia kell továbbá gépen írni és levelezni. Irásbeli ajánlatokat legkésőbb október 15-ig kell benyújtani a "Putnik" irodához, mellékelve rövid életrajzát és a feltételeket.
1945-1

HIRDETÉSEK

FISCHER VLADIMIR és TÁRSA

NOVISAD

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban)
Telefon 364.

"HAFA SOLID" harisnyák és keztyűk nagykereskedése és
"KETTENMARKE" (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyár gyári lerakata.
Csak nagyban! — Gyári árak!

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a "FŐKÖNYVELŐ" címre írjanak, Póstaftók szám 75
818-0

Elsőrendű házikoszt

házban és házonkívül a legutányosabb árban kapható. Változatos menü. Kifogástalan tisztaság. A legízletesebb ételek.

Petra Zrinjskog ulica 18

Udvari épület, I. emelet.
1-5

Beck János

papirkereskedése és
könyvkötészete
NOVI SAD, Futaki ut 94.

Állandó nagy választék képeslap ujdonságokban.

Nagy raktár divatos, modern levélpapírokban.

iskolacikkek, író- és rajzszerek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb árakon.

Géperőre berendezett modern könyvkötészet

FIGYELEM!

A bécsi Messén sikerült készpénzbevásárlásaink révén kiválóan előnyös áron több ezer darab legújabb divatu női és leánykakabátokat, selyem és szövet utcai és estélyi toilleteket, mindennemű női szőrmebuadákat, sportkabátokat beszerezni, melyeket

kiárúsításszerű árban

bocsájtunk eladásra. Ezen előnyös vásárlásunk révén mindennemű szőrme áruk en gros árakon kerülnek detailban is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül férfi, fiú és gyermek ruhákat, télikabátokat, ragiánokat, városi bundákat rendkívül jutányos árakon.

Roth Manó és Fiai, Novisad.

1766-1-3

I. Novisadi Dobozgyár D. BARTH, Petra Zrinjskog 17.

Előállít: Mindenféle dobozt legjobb kivitelben, legolcsóbb árakon. Mindenféle mérték utáni megbízásokat pontosan szállít. Nagy raktár konfekciós postaskatulyákban, női kalapskatulyákban, bonbon és dessertdobozokban és cipőskatulyákban. Összecsukható redőny-skatulyák Lehmann-pomádé stb. részére. **Elsőrendű barna patentlemez és fehér falemez** gyári lerakata legolcsóbb napiárakon. Nagyság 70-100, minden erősség és szám állandóan raktáron. **Műfolt bőrkereskedők részére** 25 kg. vásárlásnál már gyári árban kapható. Kérjen árjegyzéket. Mindenfajta füződrót minden számban raktáron. — **Versenyen kívüli árak!**

Ideális fekvésű Sanatóriumnak vagy Gyárnak

alkalmas, a Sztari-Szivaczi vasúti állomástól száz méter távolságu 2805 m² területű fenyves, gyümölcsös és szőlő, ózondus, pormentes levegővel a Telecskai-fensíkon, 5 szobás házzal, ártézi kúttal, cisternával, méhes és tyúk-házzal prima téglából, 2 nagy, 1 kisebb pincével és egyéb mellékkegyiségekkel

eladó.

Értesítést ad a tulajdonos ugyanott. Közvetítők nem díjazatnak.
1946-1-3

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerinti festés minden színben Uj női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

A legolcsóbb és legjobb kerítés a drótkerítés!

Ha házat, kertjét, villáját, szőlőjét, telepét, baromfiudvarát, szállását **be óhajtja keríteni**, úgy forduljon

KRAMER TESTVÉREK

sodronyáru gyárához Novi Sad, Mali Liman,

ahol mindenféle drótfonatokban bő választékot talál. Vas és horganyozott drót minden számban, ugyancsak tuskés drót is kapható.

Garantált tiszta fehér

köső

és finoman örölt köső, vagononként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futočki put 66. Telefon interurban 534.

Zongorák

és Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyancsak bel- és külföldi quintisztika hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT BEVÁGAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Önálló könyvelő

szerb-magyar-német levelező, perfekt gépíró, kimondottan ügyes irodai erő, legerősebb kezdő fizetéssel állást keres. Cim: Parogmlina ul. 10., az udvarban. 1942-1-6

FIGYELEM! FIGYELEM!

„PAPIRPLASTIKA“

vésnök, pecsét, gumibélyegző és dombornyomású vigneta gyártási műhelye a Pašičeva ulica 26. szám alá

a Natošević nyomda udvarába költözött át.